

سوال

روزه‌دار در هنگام افطارش دعایی مستجاب دارد، اما این دعا کی هست؟ قبل از افطار یا در اثنای آن یا پس از افطار؟ و آیا دعایی از پیامبر - صلی الله علیه وسلم - وارد شده که برای این وقت پیشنهاد کنید؟

پاسخ مفصل

الحمدلله.

این سوال را از شیخ محمد ابن عثیمین - رحمه الله - پرسیدیم و ایشان چنین پاسخ گفتند:

این دعا پیش از افطار، هنگام غروب است؛ زیرا در این هنگام شکستگی نفس و فروتنی آن و روزه‌داری با هم یکجا است، و همه‌ی اینها اسباب اجابت دعا هستند. اما پس از افطار نفس راحت شده و شاد است و چه بسا غفلتی حاصل گردد. اما دعایی از پیامبر - صلی الله علیه وسلم - وارد شده که اگر صحیح باشد برای پس از افطار است و آن دعا چنین است: **ذَهَبَ الظَّمَأُ وَابْتَلَّتْ العُرُوقُ وَثَبَتَ الأَجْرُ إِنْ شَاءَ اللهُ** (تشنگی رفت و رگ‌ها تر شد و ان شاءالله پاداش آن تثبیت شد) [به روایت ابوداود. آلبانی در صحیح سنن ابی‌داود (۲۰۶۶) آن را حسن دانسته است]. که این دعا ممکن نیست مگر پس از افطار. همینطور از برخی صحابه این دعا وارد شده که **اللَّهُمَّ لَكَ صُئِمْتُ وَعَلَى رِزْقِكَ أَفْطَرْتُ** (خداوندا برایت روزه گرفتم و بر روزی‌ات افطار کردم).

بنابراین شما هر دعایی را که مناسب می‌دانی می‌گویی.